РЕЗЮМЕ НА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	
Институция: Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията	**Нормативен акт:** Проект на Закон за публично-частното партньорство
Период на извършване на оценката: Юни - юли 2026 г.	◉ Национално ○ Европейско ○ Национално и европейско ○ Международно *От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието?*
Лице за контакт: Теодор Михайлов	**Телефон и ел. поща:** **+359 940 7446 t.mihailov@mi.government.bg**

1. Проблеми, цели и варианти на действие

1.1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „Ограничен интерес на частните инвеститори за участие в публично-частни партньорства поради липсата на цялостна нормативна рамка, която да регламентира публично-частното партньорство като самостоятелен механизъм за реализиране на проекти от обществен интерес.“

В България липсва цялостна нормативна и институционална рамка, която да регламентира подготовката, оценката, одобрението, възлагането и управлението на публично-частните партньорства като самостоятелен механизъм за реализиране на проекти от обществен интерес. Това възпрепятства привличането на частни инвестиции, ефективното управление на публичните ресурси и модернизацията на публичната инфраструктура.

Развитието на публично-частното партньорство в България изостава в сравнение с редица европейски държави, което ограничава възможностите за привличане на частни инвестиции и за по-ефективно предоставяне на публични услуги. Данните на Европейския експертен център за публично-частни партньорства към Европейската инвестиционна банка потвърждават това изоставане.

Базовото състояние показва, че към 2025 г. в България практически не се реализират нови ПЧП проекти – средно 0–1 проекта годишно. Съгласно годишния доклад на Центъра от 2024 г., през периода 2019–2023 г. в България са реализирани ПЧП проекти на обща стойност приблизително 880 млн. евро, докато през същия период в Гърция общата стойност на реализираните проекти достига 2,31 млрд. евро.

Проблем 2 „Липса на ефективна институционална организация за координация, методическо подпомагане и изграждане на административен капацитет при подготовката, оценката, възлагането и управлението на публично-частни партньорства.“

Наред с липсата на цялостна нормативна рамка, в България липсва и ефективна институционална организация за координация и подпомагане на публично-частните партньорства. Анализите на Европейския експертен център за публично-частни партньорства сочат, че сред основните институционални пречки се открояват липсата на последователна държавна политика за развитие на ПЧП, недостатъчният административен и експертен капацитет на публичната администрация, отсъствието на единна методическа подкрепа и координация между компетентните органи.

Липсата на институционална организация затруднява подготовката и реализирането на качествени ПЧП проекти, води до нееднаква административна практика, увеличава времето и разходите за подготовка на проектите и ограничава възможностите за последователно прилагане на модела на публично-частното партньорство.

1.2. Цели:

Цел 1 „*Насърчаване на ефективното реализиране на публични инвестиции чрез привличане на частен капитал*“

Основна цел на настоящото законодателно предложение е преодоляване на инфраструктурния дефицит в условия на бюджетни ограничения чрез създаването на нормативни предпоставки за привличане на частно финансиране, управленска експертиза и иновативни решения при реализирането на проекти от обществен интерес. Изграждането на единен механизъм, с който да се регламентира пред-проектна подготовка, координацията и управлението на публично-частното партньорство ще повиши интереса на инвеститорите за участие в проекти от широк обществен интерес. Очаква се в рамките на следващите пет години проектите за ПЧП да нараснат от два за периода 2019- 2023 г. до поне пет за периода 2026-2030 г.

Цел 2 „*Формулиране на единна национална политика и правна рамка, с цел да се преодолее правния вакуум по отношение на проектите за ПЧП*“

Очакван резултат в краткосрочен план е законодателното предложение да създаде условия за висока степен на правна предвидимост за партньорите и за прилагането на координиран подход при планирането и реализирането на проекти на национално и местно равнище. Законодателното предложение в краткосрочен план ще да допринесе за уеднаквяване на практиките на действащите към момента административни структури, ангажирани с подготовката, възлагането, управлението и мониторинга на проекти от обществен интерес.

Цел 3 „*Въвеждане на стандарти за управление на риска, прозрачност и оценка на ефективността*“

Очакван резултат е въвеждането на предварителна оценка за икономическа ефективност и оценка на риска, с което се гарантира висока степен на икономическа ефективност, качество на услугата и разпределение на риска в съчетание със строги механизми за отчетност и контрол, както и пълна защита на обществения интерес. Предвижда се въвеждането на задължителна предварителна оценка на ефективността и целесъобразността на реализацията на проекта, както и на анализ на неговата икономическа обоснованост, изготвяни въз основа на единна методология и методическа подкрепа. Предвижда се необходимият административен и експертен капацитет за

прилагането на новата нормативна уредба да бъде изграден в срок до една година от влизането в сила на законодателното предложение

1.3. Варианти за действие:

1.3.1. По проблем 1: „Ограничен интерес на частните инвеститори за участие в публично-частни партньорства поради липсата на цялостна нормативна рамка, която да регламентира публично-частното партньорство като самостоятелен механизъм за реализиране на проекти от обществен интерес.“

Вариант „Без действие“:
Запазва се статуквото на нормативен вакуум и правна несигурност след отмяната на предходния закон, като обществените отношения извън Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите остават неуредени.
Вариант „Приемане на нов Закон за публично-частното партньорство“:
Приема се нов ЗПЧП с хоризонтален характер, уреждащ целия жизнен цикъл на проектите. Въвежда се правна сигурност и се повишава интересът на инвеститорите за участие в ПЧП. Ускоряват се проекти от обществен интерес включително подобрена инфраструктура и поддръжка

Вариант „Частични промени в ЗОП и Закона за концесиите“:
Вариантът не предвижда приемане на нов закон. Приемат се изменения в Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите с цел механично добавяне на изисквания за предпроектни анализи и споделяне на рискове.

1.3.2. По проблем 2: „Липса на ефективна институционална организация за координация, методическо подпомагане и изграждане на административен капацитет при подготовката, оценката, възлагането и управлението на публично-частни партньорства.“

Вариант „Без действие“:
Запазва се статуквото на липса на единен подход, експертен капацитет Не се изгражда на централизирана експертна структура или методическо звено, което да подпомага възложителите. Проектите реализирани с централизирана методическа подкрепа ще се запазят на сегашното базово нулево ниво.
Вариант „Приемане на нов Закон за публично-частното партньорство“:
Изгражда се административен капаците и единно прилагане на най-добрите практики за прилагане на ПЧП чрез приемане на нов Закон за ПЧП. Изгражда се механизъм с хоризонтален характер, уреждащ целия жизнен цикъл на проектите, въвеждащ компетентни органи и инструменти за предварителна оценка и управление на риска.

Вариант „Частични промени в ЗОП и Закона за концесиите“:
Приемат се изменения в Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите с цел механично добавяне на изисквания за предпроектни анализи и споделяне на рискове, без да се централизира държавната политика за ПЧП и единен механизъм за методическа подкрепа.

2. Препоръчителен вариант

2.1. По проблем 1: „Ограничен интерес на частните инвеститори за участие в публично-частни партньорства поради липсата на цялостна нормативна рамка, която да регламентира публично-частното партньорство като самостоятелен механизъм за реализиране на проекти от обществен интерес.“

Вариант „Приемане на нов Закон за публично-частното партньорство“
Описание: Новият закон създава единна и предвидима правна рамка, която осигурява ясно разпределение на правомощията, стандартизирани процедури и последователен подход при подготовката, оценката и управлението на проектите за публично-частно партньорство. Това създава предпоставки за повишаване на доверието на инвеститорите и за по-активно участие на частния сектор в реализирането на проекти от обществен интерес.

Положителни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Икономически въздействия: Законопроектът се очаква да генерира съществени икономически ползи чрез подобряване на инвестиционната среда и създаване на условия за привличане на допълнителен частен капитал. Въвеждането на ясни правила за структуриране на проектите, предварителна оценка на тяхната ефективност и разпределение на рисковете между публичния и частния партньор ще повиши предвидимостта за инвеститорите и ще насърчи участието на финансови институции, инвестиционни фондове и други пазарни участници.

Предложеният законопроект също така създава възможност за привличане на инвеститори, които прилагат устойчиви и иновативни практики при реализирането на инвестиционни проекти. По този начин се създават предпоставки за по-широко внедряване на съвременни технологии, енергийно ефективни решения и екологично устойчиви модели на управление на инфраструктурата и публичните услуги.

Социални въздействия: Ускорява се преодоляването на инфраструктурния дефицит чрез по-бързо изграждане на магистрали, тунели, мостове и ВиК мрежи без натоварване на държавния фиск. Осигурява се възможност за мащабна модернизация на социалната сфера - болници, училища, детски градини и спортни зали.

Екологични въздействия: Актът предоставя легален инструмент за привличане на частно финансиране и иновативно ноу-хау в подкрепа на зеления преход. Това стимулира по-бързото внедряване на модерни технологии за чиста енергия, екологично съобразно управление на отпадъците и изграждането на интелигентен, нискоемисионен градски транспорт в духа на концепцията за умни градове.

Отрицателни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Не са идентифицирани. Отрицателно въздействия са налице при липса на единна правна рамка, което предпоставя ограничено привличане на инвестиции, а финансовите разходи и рискове оставят изцяло за сметка на държавния бюджет.

.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- **Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Няма въздействие върху малките и средните предприятия.

- **Административна тежест:**

Административната тежест за бизнеса е пренебрежимо ниска, поради това, че оценка за ефективността на реализацията на проекта и анализ за икономическата обосновка се извършват от държавните органи, органите на местното самоуправление, публично-правни организации и публичните предприятия.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Забавяне на стартирането на първите ПЧП проекти вследствие на необходимостта от изготвяне на подзаконови нормативни актове, методики и указания за прилагане на закона.

Потенциален риск от обжалвания и съдебни спорове при провеждането на процедурите за избор на частен партньор, което може да забави реализацията на отделни проекти.

2.2. По проблем 2: „Липса на ефективна институционална организация за координация, методическо подпомагане и изграждане на административен капацитет при подготовката, оценката, възлагането и управлението на публично-частни партньорства“

Вариант „Приемане на нов Закон за публично-частното партньорство“
Описание: Липсата на последователна държавна политика за развитие на ПЧП, недостатъчният административен и експертен капацитет на публичната администрация, отсъствието на единна методическа подкрепа и координация между компетентните органи затруднява подготовката и реализирането на качествени ПЧП проекти. Приемането на законодателното предложение ще уеднакви административна практика, ще намали времето и разходите за подготовка на проектите и увеличи възможностите за последователно прилагане на модела на публично-частното партньорство.

Положителни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Икономически въздействия: Чрез създаването на специализирано звено по публично-частни партньорства в рамките на законодателното предложение се изгражда устойчив експертен и административен капацитет, осигурява се единно прилагане на нормативната уредба и предоставян на методическа подкрепа. По този начин се гарантира по-висока икономическа ефективност, по-добро качество на предоставяните услуги и оптимално разпределение на рисковете в сравнение с алтернативните способи за тяхното изпълнение

Социални въздействия: Ускорява се преодоляването на инфраструктурния дефицит, трайно се повишава качеството на публичните услуги, тъй като частният партньор е договорно обвързан с дългосрочната поддръжка на активите през целия им жизнен цикъл.

Екологични въздействия: Единното прилагане на механизъм за проектна подготовка и повишения експертен потенциал ще допринесе за привличане на частно финансиране и иновативно ноу-хау в подкрепа на зеления преход.

Отрицателни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Не са идентифицирани. Отрицателно въздействия е налице при липса единна политика за развитие и прилагане на проекти с публично-частен характер.

.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- **Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Няма въздействие върху малките и средните предприятия.

- **Административна тежест:**

Административната тежест за бизнеса е пренебрежимо ниска, поради това, че оценка за ефективността на реализацията на проекта и анализ за икономическата обосновка се извършват от държавните органи, органите на местното самоуправление, публично-правни организации и публичните предприятия.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Съществува риск от потенциално първоначално нарастване на разходи за подготовка на проектите поради задължителното извършване на предварителни анализи, включително анализ „Value for Money“, финансова оценка и оценка на риска.

3. Разходи и ползи от вариантите за действие

3.1. По проблем 1: „Ограничен интерес на частните инвеститори за участие в публично-частни партньорства поради липсата на цялостна нормативна рамка, която да регламентира публично-частното партньорство като самостоятелен механизъм за реализиране на проекти от обществен интерес.“

Варианти за действие:	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Препоръчителен вариант: Вариант „Приемане на нов Закон за публично-частното партньорство“	Прилагането на закона не предполага увеличение на разходи за държавния бюджет.	Съдейства за положително икономическо въздействие, за повишаване дела на привлечени частни инвестиции при реализирането на проекти за ПЧП. Регламентирането на единна правна и институционална рамка за публично-частните партньорства ще допринесе за по-ефективно използване на публичните ресурси, оптимално разпределение на рисковете между публичния и частния сектор и повишаване на ефективността на публичните инвестиции.

Вариант „Без действие“	Преки допълнителни годишни бюджетни разходи не се очакват, но вариантът е свързан със значителни непреки икономически разходи под формата на пропуснати инвестиции и ограничени възможности за развитие на публичната инфраструктура. Вариантът води до запазване на високата бюджетна тежест за финансиране на публичната инфраструктура.	Този вариант съдейства за запазване на настоящото статукво.
Вариант Частични промени в ЗОП и Закона за концесиите„“	При този вариант се очакват ограничени допълнителни административни разходи**, същевременно** не се постига съществено облекчаване на натиска върху държавния бюджет и фискалната устойчивост, тъй като липсва цялостен механизъм за мобилизиране на частен капитал при реализирането на мащабни инфраструктурни проекти. Вследствие на това възможностите за оптимизиране на публичните разходи остават ограничени.	Съдейства за ограничено въздействие върху инвестиционната среда и за частично подобряване на практиката по реализиране на отделни инфраструктурни проекти.
3.2. По проблем 2: Липса на ефективна институционална организация за координация, методическо подпомагане и изграждане на административен капацитет при подготовката, оценката, възлагането и управлението на публично-частни партньорства“		
Варианти за действие:	**Общи годишни разходи**	**Общи годишни ползи**
Препоръчителен вариант: Вариант „Приемане на нов Закон за публично-частното партньорство“	Не се очаква значително увеличение на текущите разходи за държавния бюджет. Предвижда се дейностите по координация, методическа подкрепа и наблюдение на публично-частните партньорства да се осъществяват в рамките на съществуващите административни структури и численост на персонала.	Единното прилагане на най-добри практики за проектна подготовка на ПЧП съдейства за повишаване на ефективността на публичната администрация

Вариант „Без действие“	Преки допълнителни годишни бюджетни разходи не се очакват, но вариантът е свързан със ограничени възможности за развитие на публичната инфраструктура поради липса на единна държавна политика за ПЧП.	Този вариант съдейства за запазване на настоящото статукво.
Вариант Частични промени в ЗОП и Закона за концесиите„“	При този вариант се очакват ограничени допълнителни административни разходи**,** **същевременно** липсата на цялостен единен механизъм за мобилизиране на частен капитал възпрепятства качественото предоставяне на публични услуги. при реализирането на мащабни	Съдейства по-скоро за запазване на настоящото статукво..

4. Проведени консултации

Консултации:

Предвид спецификата на законопроекта, при избора на форма за консултиране е отчетена необходимостта от структуриран диалог с компетентни и практически ангажирани участници, пряко заинтересовани от механизмите, които законопроектът ще даде възможност да се използват в ПЧП. Поради това е избран комбиниран подход за провеждане на консултациите, включващ фокус групи и целеви писмени консултации със заинтересовани страни.

Избраната форма е съобразена и с установения в оценката на въздействието широк кръг заинтересовани страни. Законопроектът засяга пряко публични партньори, включително държавни органи, органи на местното самоуправление, публичноправни организации и публични предприятия, както и частни партньори – търговци и техни обединения. Същевременно нормативната уредба има отношение към финансиращи институции, работодателски и синдикални организации, професионални и бизнес организации, международни инвеститори и други институции и организации, имащи отношение към реализацията на инфраструктурни проекти.

Към оценката на въздействие е приложена Справка за резултатите от проведените консултации, приетите предложения и обосновка за неприетите предложения.

5. Привеждане в действие и изпълнение

От коя дата предложението влиза в сила?	Проектът на Закон за публично-частното партньорство влиза в сила от 3 дни след обнародването му в „Държавен вестник“, в съответствие с чл. 5, ал. 5 от Конституцията на РБ

Коя институция ще отговаря за изпълнението на предложението и за контрола?

Междуведомствен съвет за публично-частни партньорства към Министерския съвет одобрява проектите, които ще се изпълняват чрез публично-частни партньорства Съставът на Съвета включва министъра на икономиката, инвестициите и индустрията, министъра на иновациите и дигиталната трансформация, министъра на финансите, министъра на транспорта и съобщенията, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министърът на околната среда и водите, министъра на земеделието и храните и министъра на енергетиката.

Министърът на икономиката, инвестициите и индустрията отговаря за дейността на специализираното звено за публично-частни партньорства, което подпомага дейността на Съвета и оказва методическа помощ на публичните партньори.

Министърът на финансите осъществява предварителен контрол на проектите за публично-частно партньорство.

Министърът на икономиката, инвестициите и индустрията издава методика за изготвяне на сравнителния модел на публично изпълнение, съгласувано с министъра на финансите

Публичният партньор упражнява контрол по изпълнението.

Име, длъжност и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Теодор Михайлов, директор на дирекция „Правна“

Дата:

X

Подпис: